

تأثیر عوامل تغذیه ای بر میوه بستن (Fruit Set) در پسته

حسین رضایی تاج آبادی
کارشناس ارشد باغبانی

عکس شماره ۱. کمبود روی و بور

می شود. برای برداشت محصول خوب باید زمانی اقدام کرد که هنوز گرده افشانی و تشکیل میوه انجام نشده باشد. لازم به ذکر است که در مناطقی که میزان بور در آب آبیاری و برگ (مسمومیت) بالا باشد بور بایستی از فرمول بالا حذف شود.

محلول پاشی بور پیش از باز شدن جوانه ها افزایش تشکیل میوه را به دنبال دارد. بطور خلاصه در اواخر اسفند ماه که همزمان با مرحله تورم جوانه ها می باشد، محلولپاشی باغ با ترکیب ازت (۳-۵ در هزار) و کلات روی (۲-۱/۵ در هزار) و بور (۱/۵-۱ در هزار) توصیه

عکس شماره ۲. کمبود روی - مواج شدن برگ و جارویی شدن سرشاخه

تغذیه نامناسب عناصر غذایی بخصوص عناصر روی و بور تأثیر زیادی در تشکیل گلپایه نر و ماده عقیم و کاهش تعداد دانه پسته در خوشه (تنک شدن خوشه ها) و در نتیجه کاهش محصول سال آینده دارد. در میان عناصر غذایی، ازت، روی و بور بیش از همه در گرده افشانی و تشکیل میوه تأثیر دارند. دادن کود ازته در شهریور ماه (آخرین آب قبل از برداشت) سبب افزایش طول عمر تخمک و طولانی شدن دوره گرده افشانی موثر در بهار سال بعد می شود.

همچنین مصرف کودهای ازته در این زمان ممکن است سبب افزایش اندازه برگ در بهار سال بعد شود، اما مصرف بیش از اندازه آن، تحریک رشد رویشی و کاهش تشکیل میوه را به دنبال دارد. لازم به ذکر است که دادن ازت در این مرحله تأثیر بسزایی بر مقاومت جوانه ها به سرما و زنده ماندن آنها در اوایل فصل رشد بعدی دارد.

روی از جمله عناصری است که نقش فوق العاده مهمی در رشد و عملکرد درخت پسته دارد. بیدار شدن به موقع جوانه های رویشی و زایشی از خواب زمستانه و گرده افشانی موفق، مهمترین نقش این عنصر در درخت پسته است. باغات مبتلا به کمبود روی دیرتر از باغات سالم از خواب بیدار می شوند، فاصله میانگروه ها در درختان کوتاه شده و سر شاخه ها حالت جارویی پیدا می کنند. در حالت کمبود خفیف و متوسط این عنصر، ضمن کوتاه شدن میانگروه ها، حاشیه برگها موجی شکل می شود. آهکی بودن و واکنش بالای خاکها در بیشتر مناطق پسته کاری موجب تثبیت و غیر قابل استفاده شدن این عنصر در خاک و اندام های مختلف درخت می شود.

بور عنصر کلیدی گرده افشانی و به عبارتی برداشت محصول است. طول عمر دانه گرده و طول لوله گرده مستقیماً به عنصر بور وابسته می باشد. در زمانی که کمبود خفیف است، به علت رشد ضعیف لوله گرده در خامه، تلقیح تخمک پس از گرده افشانی کاهش می یابد. در شرایطی که کمبود بور در باغ خیلی شدید باشد خسارت این مرحله شبیه به خسارت سرمای شدید می باشد. در شرایط کمبود متوسط، خوشه تنک می شود و در هر محور خوشه چند دانه تشکیل می شود و دانه ها بعد از مرحله ارزنو شدن بدون تغییر رنگ، خشک می شوند.

کمبود بور بیشتر در درون جوانه ها مهم است تا کمبود آن در خاک یا برگ. در اثر کمبود بور، پرچم ها رشد نکرده و بدون دانه گرده باقی می ماند و مادگی گلها کوچک باقی می ماند.